

სიკვდილის ღროვა

„ინგლისის დროშა ცარცვა-გლეჯის და სიკვდილის სიზმლოა“. ინდოელ კომუნისტ საკლავადახ სიტყვიდან.

რაღ ჩემია,—ხომ ჩემია,
და ჩემია,—რაღ სხეისია.
ყველა—მონა,—ბატონი კი
„კულტურული“ ინგლისია.

და კულტურის საკითხებსაც
სჭრის ალესილ ფარიო ხშალით:
ჩაგრულ ერებს „განათლებას“
ის უნფროავს ხშირად ძალით!

აქეთ ხშალი, იქით დროშა,
შედაც ლოში ფაფარაკრით;
თავს წარკვეთენ თუ იარაღს
დღეს იმის წინ თქვენ არ დაყრიო.

ხედავთ თავებს?! წაჭრილ თავებს,
თავებს უქმებს მონებისას?!
აქ საზღვარიც დაედება
ქროლვას ფრთასწრაფ ოცნებისას!

ამბობენ, რომ... (და ნათქვამი
ზოგჯერ კიდევ არა მჯერა);
რომ ინგლისის ისტორია
თურმე სისხლით დაიწერა.

დაიწერა და აღნიშნა:
ერთს სიციცხლე, კუმბი ათასს,—
მავრამ... დღეს მე არა მჯერა
ისტორიამ ერთიც არ თქვას,

— რომ: წურბელა სხვათა სისხლით
უსაზღვროთ და უშნოთ ძღვბა
იმე სისხლის მეოხებით
ვერ ცოცხლობს და იქვე კვდება.

ცოდვა მრავალ ათასების
მილიონთა, ვაი თუ, ცოდვამ
ერთ დროს ბატონ ინგლისსაც კი
სახიკვდილო ცელი შოღვა...

და გვეგრა რომ შემდეგშიაც
თუ ასეთი გზებით ივლის,—
წურბლის ბედი არ ასცდება
გაუმამდარ სისხლით ინგლისს.

— ამხანაფო! ხალ ვარბის ეს ხალხი ასე აჩქარებუფლი?
 — „ტარტარი“-ს მესუფიფხვე ვეფრულზე; იქ რაღაც ამხანაფი.

წმინდა კოზემია არა წმინდა უნაარსით

ჩვენ მაგიდებს ვუსხედით,
 გაბოლენდით პაპიროსს,
 როცა ერთი წამოდგა
 და სიტყვის თქმას აპირობს.

უღარდელად ხამწვავი
 გადისროლა კუთხეში.
 რადგან მისთვის ადგილი
 არ იყო საფურთხეში.

კადელზე „შში“-ს წარწერა:
 „წმინდობი, სისუფთავე“..
 ბოლო, როგორც ბურანი,
 ვხვევოდა რუსთაველს...
 მოდგომოდა თვალებზე
 სურათს ცრემლი სიმწრისა;
 გვევით ზის იატაკი
 ვამხდარიყო მიწისა.

უკვე ორისნახევარს
 უჩვენებდა საათი.
 მოგაჩვენდა მუშაობა,
 გულს სურდა მასლაათი.
 შეწყდა ჩოქზე კაცური,
 გაჯიუტდა ბალანსი.
 იმის ნაცვლად თამბაქო
 და ზედ ტკბილი შაასი.

ფიქრები და ოცნება.
 ლურჯი კვამლის გორები.
 საყვედვი წუთელის
 კმათლების გორება...
 ქუჩა სავეჯ ხმაურით,
 ძიყვები და მოყვები...

ქალი წითელ ტუჩებით
 და ყვითელი ლოყებით...

აი, ასე ვისხედით,
 გაბოლენდით პაპიროსს,
 როცა ერთი წამოდგა
 და სიტყვის თქმას აპირებდა.
 უღარდელად ხამწვავი
 გადისროლა კუთხეში.
 რადგან მისთვის ადგილი
 არ იყო საფურთხეში...

ჩახავლა, ნაფურთხი
 დაატყება იატაკს.
 სიჩქა: სისოფელ გვალვაში
 ძალას მისკმს ნიდაფს
 თუმეკა მარტო სისოფელზე
 ფეხს აუდგას ციებას!..
 და დგება ის ნაფურთხზე,
 არ აცლის გაციებვას.

და მოყვება ძველ აშბავს
 გრძნობით და გაგრძილებით,
 უწინ როგორ ტკბილ დღეებს
 ატარებდნენ ძელოები.
 რას ნიშნავდა მუნდირი,
 გოლოზე ოქროს მიდლი,
 და დროზე მირთმიოლი
 უფროსისთვის დედალი.

კიოვე დიდხანს იქნება
 ფიქრით ის შორს წასოლი,
 ბოლოს ოპირით მოყვება
 ამბავს ახლო წარსულის,
 ამბავს როგორ ელოდა

კომპენსაციას,
 და თუ როგორ უჩვენეს
 თითთა კომპინაცია.

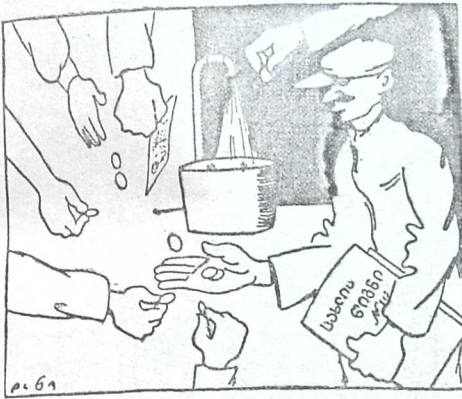
და იქნება წუწუნი,
 გული სერიით დაგული,
 ბოლში ვაფრიალოება
 პენსია დაკარგული...
 და იოლი ბეჭ რამეზე
 იქნება ეს შაასი.
 შემოვ იხვე ის წიგნი
 და ისევ ის შა... შაი.

უძირო მწუხარებით
 იცხება თვალითი.
 დაიხრება ფურცლებზე
 წისვილს მზვინი თაივნი.
 ფიქრებს ვაიყოლებენ
 ლორჯი კვამლის რაგოლები,
 და შირს გაიყრებიან
 ტკბილ ოცნების გორები...

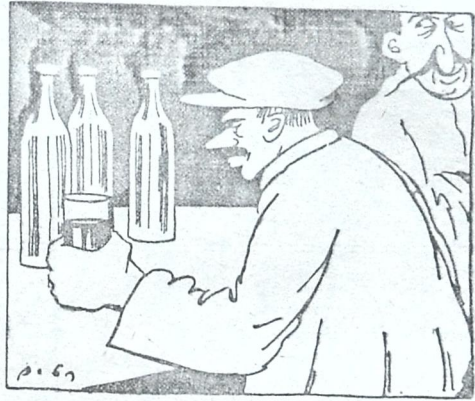
სინტო.

წყლის ღვინის-ფული

სახლკომი: თუ არ გინდათ თქვანი დავეტო, წყლის ფული ხაჩქაროდ ჩამოღით.

მღვურები: ვაჰსი ხედავ: ჩვენს სახლკომს რამდენი კვარტი უდგას? კარგია შე ნუ მომიცვლ: წყლის ფულით ღვინის სმა.

„უქსი“ და „სტიმული“

„ბინებზე ქირის მომატება ასწევს სახლის პატრონების სტიმულს და ბინები შევცვლიდა“.
 აშხ. ბაბუნაშვილის მოხსენებიდან.
 „სახლის მეპატრონეები ცდილობენ მუშები სარდაფებიდან ამოგვეყვანა. სახლში არც წინედ იყო ხეირი და არც ეხალა. თუ ქირით დაგვიანტრესებთ, —სახლებს აფაშენებთ“.
 მოქ. ცქიშანაურის ხიტყვიდან, რომელიც წარმოხატვა საბჭოს სხდომაზე.

თბილისის საბჭოს პლენუმი 1921 წლის 8 თმ-ბერვალს

აშხ. ბაბუნაშვილის მოხსენება.

აზნაგებო! სწორედ ხუთი წლის წინეთ საბჭომ მიიღო ისტორიული გადაწყვეტილება, რომელმაც ბინის კრიზის ბოლო მოუღო.

წინედ საბჭოს სხდომაზე წითელ თეატრში იმართებოდა; დღეს კი, როგორც ხედავთ, თბილისი იმდენად გაიზარდა, რომ ცენტრი ოქროყანაში მოექცა. თქვენ კარგად მოგხსენებთ და ყველას კარგად გემახსოვრებათ, რომ 1926 წელს თბილისში იყო ერთი, ორი. სამი და ოთხ-სართულიანი სახლები, დღეს კი ამავე თბილისს ხუთ-მეტსართულიანი სახლები ამოშენებენ.

რა არის მიზეზი ასეთი წინხვლის?!

პასუხი ასეთია: ქ. თბილისის უქსი და სახლის პატრონების სტიმული.

როდესაც ჩვენ წამოვიყენეთ საკითხი ბინის ქირის 40—45 პროცენტით გადიდების შესახებ, ზოგიერთი ააბკოს წვერი ასეთ აზრებს გამოსთქვიმდა :

არ გვაქვს ვარანტია, რომ სახლის პატრონები სახლის შემოსავალს ბინების შეკეთებას მოახმარებენ.

შეიძლება კარგ სახლში, რომელსაც შეკეთება არც კი სჭირდება, ფულიანი ხალხი მოხვდეს და მერტი შემოსავალი დაურჩეს; ხოლო დანგრავის პირზე მისულ სახლში ღარიბმა ხალხმა ამოჰყოთ თავი და ამ სახლის შემოსავალმა მიმდინარე ხარჯებიც ვერ დაჰფაროს.

ერთი სიტყვით: მოითხოვენ აპარატის შექმნას, რომელიც ჩამორთმეულ სახლებს ხელმძღვანელობას გაუ-

წევდა. რასაკვირველია, საბჭოს არავითარი ყურადღება არ მიუქცევი ასეთი უკუღმართი აზრებისათვის და უცვლელად მიიღო ჩვენ წარმოდგენილი პროექტი.

ცხოვრებამ გაამართლა ჩვენი აზრები. 40—40 პროცენტზე იმდენად ასწია სახლის პატრონების სტიმული, რომ ბინების შეკეთებასთან ერთად, შეუდგენ ახალი სახლების ამშენებას. წარმოიდგინეთ, ამხანაგებოთის გარემოება, რომ სახლის პატრონი, რომელსაც მერტი შემოსავალი ჰქონდა, თავისი სურვილით და დიდი ხალხით ახლომდებდა თავის შემოსავალს სხვისი სახლების შეკეთებას.

პროექტის გამოქვეყნების მეორე დღიდან „უქს“-ში აუარებელი განცხადება შემოვიდა ავჯარი შინაარსის: „შე ვარ სხევი, მივირავს 200 კვად. არშინი, (შეტი, ვიდრე მეკუთხვის) შემოახსლეთ ჩემს ბინაში თუ ვინე უბინაო მოგვამებათ“.

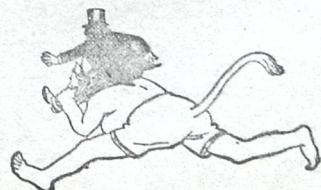
„შე ვარ ვაქარი, მივირავს 400 კვადრატზე შეტი, მიორთვით, მოხმარეთ როგორც გნებავთ“ და სხვა.

ერთი სიტყვით: ჩვენმა პოლიტიკამ გაიზარჯვა. მოისპო ე. წ. „ოტსტუპნი“ და უსაქმო „მაკლერებმა“ აღშენებულთა კავშირს მიაშურეს.

დასასრულ ყურადღება უნდა მივაქციოთ ერთ გარემოებასაც. ჩვენ სახლის პატრონებს არასოციალისტებათ ენათლავთ. დღეს კი სინამდვილეა, რომ: სახლის პატრონები მოწადინებული ყოფილან მუშები გამოიყვანონ საშინელ მდგომარეობიდან. დღეს ეჭვი აღარავის შედის სახლის პატრონების სოციალისტობაში.

(ნესტარ ცერცვაძე ადგილიდან: „ნეტარ არიან შორ-წმუნენი“).

სიმონიკა.

ჯვაროსნთა ომი

იყო და არა იყო რა...
 იყო წმინდანი მამაო...
 უყვარდა ტაბლა, ქელები
 და ზურგიელის ქამაო.
 სახელად ერქვა ხარიტონ,
 დროს არ კარგავდა ამაოდ;
 ქონით აივსო გვერდები
 მუცელი ვისამაო.
 რვეოლიუციამ მოუხსრო
 მამა მღვდელს საყდრის კარზედა...
 კომუნისტების დაღუპვა
 ქრისტეს შესთხოვა ჯვარზედა.
 ხატის წინ დაიხოქებდა
 „კომსომოლებს“ ჯავრზედა
 და ლოცულობდა დღე-და-ღამ
 ცხარე ცრემლებით თვალზედა.
 „ღმერთო, მისხენი, ნაჩვევი
 არ შემომოკლო ტაბლაო,—
 რომ ცარიელი არ დამჩნეს
 კუჭი ხადვინე, საფლაო.
 მე შენთვის აგიტაციას
 გავწევ ამ ქვეყნად დაბლაო,
 შენ კი მოაწყვე, რომ დღეში
 რვა მკვდარი დავასაფლაო.
 მაგრამ ცხოვრებამ სხვა გვირად
 შეატრიალა ჩაოხია;
 დედლის ვედრებამაც ვერ გასკრა,
 თუმც თავი ბევრჯერ აღიხია.

არც შენ და არც მე

ჩოხატაჟური

ამ ჩვენს კურორტულს დაბაში
 ბოლო არ უჩანს წინსვლასა:
 ბაზარი სივრცეს მატულობს,
 მისდგენ ქუჩების კირწყლასა,
 „ბოლნიცამ“ საქმიანობა
 შესცვალა სხვა რიგ—წესითა.
 უსაზღვრო არის ექიმის
 ღვაწლი „უყანწო“ ფერწლითა,
 ჩახვალ ეზოში, რას ჩახვალ;
 რა რიგი ყვავილებია!
 მკვდარს გააცოცლებს ფუტკრების
 მუსიკალური ხმებია!!
 ამბობენ: გამორკვევისთვის
 არ უნდა გულოთმისანობა;
 ყველა ეს საქმე საამო
 ექიმის არის წყალობა!..
 აფთიაქს აღარ აკლია
 ფუთობით ქინა-ქინია;
 ციებით აღარ კანკალებს
 არც გულქან, აღარც თინია.
 „ქის წყალს“ წაუხდა მანანდა,
 აღარ საღდება წვეთია;
 (დღემდე, რომ ჩაფით ზიდავდით,—
 გვეუბნებოდენ: „ზეთია“)
 ასე მოეწყო ეს დაბა,
 ქალაქის თანასწორია.
 (აღბათ იმიტომ, რომ ამქამად
 ახალი პროვიზორია!)
 თეატრს ხომ ვერსად იპოვით,
 როგორიც ჩვენ გვაქვს დაბაში...
 ძვირფასი დეკორაცია
 და ჩინებული თამაში!..

გაქედლია დაბაში
 აუარებელ ხალხითა
 და თანაც გაოცებული
 „ფხიზელ“ „არტისტის“ ნახვითა!
 ანათებს ელექტრონები
 წინად რომ იყო ბუფტავი;
 (უცხოდა მამა ერასტოს
 მან სახელი ქნა უკვდავი).
 მოსახლეობას თითველს
 ორ-ორი „ლაშა“ უნთია
 თვეში აბაზათ... რას ერჩი,
 სწორს, თუ კი ვიტყვით,—მუქეთია...
 გაპკივის ხერხის მანქანა
 დღე და დამ ისმის შრიალი;
 ძვირფასი სანახავია
 ხუთასი მუშის ტრიალი!..
 უამრავ ძელებს დახვრხავს
 თუ „ქორთუხი“ აქვს საყოფი;
 (აქაც ერასტოს მადლია
 და მისი ჭკუის ნაყოფი)
 ოზურგეთიდან აქამდე
 აქედან საჯავახოში.
 გამომენიერა გზა უკვე;
 აღარ ვიზრჩვებით „ლაფოში“.
 დარბიან ავტომობილი
 მუხვიით ზევით ქვევითა;
 მხარეში არ სტკივით მგზავრებსა
 ტალახში ეტლის თრევითა...
 სიოცსლე დუღეს და გადმოადის
 ჩვენი მხრის აღმასკომებსა;
 განკარგულება ზედი-ზედ
 გაკარული არის თემებში:
 „აპო რაჩეთ, შრომის შეიღებო,
 მცირე იყო თუ დიდებო,

გამოდო, ყველა ვაკეთოთ
 გზები და წყლებზე ხიდები!“
 აშენდა მისი ოჯახი
 (გლუხკომის თავმჯდომარისა)
 მან ხალხი გაქირავებისგან
 იხსნა და... წაახალისა...
 გამოუწერა ოჯახებს
 ყოველნაირი მანქანა;
 უამრავ ბიჭონს ამახადებს,
 გახსნა კრამიტის ქარხანა!
 წარმოებიდან მოგების
 რაც კი რამ რჩება თანხები,
 ვინ მოსთელის რამდენ ქერიე-ოხრებს
 გამოუჭიმა სახლები.
 გრიგორას სისადილოში
 მომსაბარა ძველი წესია:
 ახლა ფასებიც ნაკლები,
 საქმელიც უკეთესია.
 გამქრალა ძველი „პრინციპი“
 რომ ჩურჩულობდენ ქორადა:
 არ იყურება დათვარაში
 ნისია ერთი ორადა!
 ფუ, წვეულ იყოს ეს ძილი...
 ყველა ეს წილაღობილა,—
 (გამოვიღვიძე, ვნახე, რომ)
 თურმე სიზმარი ყოფილა!!!
 ჩოხატაური ვით ძველად
 იგი ისევე ისე...
 ბილოში ჯინქარაძე... და
 თავში კი მელიქისეა!..
 შვაში ბოგინობს ვაპრები
 სახითა დაღვრემილები
 და საწყლებს მუშტრის ლოდინში
 დაუტყრეთ კბილები. წაველა.

მკვდრების გაყოფა

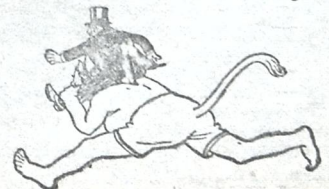
გულში ამბობდა: რა ხდება ჩემზე სუყველა ახია; ახა ვინ ცნობდა ამდენ ხანს რაც მკვდარი დაგიმარხხია? ერთ დღეს ხარიტონს მეუღლე ვი-ვიგვავხით, დავითა და აღმასივით მაკრატლით შემოსჯდომოდა თავითა. წვერი ცვიოდა ბალიშზე გიშრის ფერითა შავითა... გაკრიჭა, წმინდა ხარიტონ „სხვა ქვეყანაში“ გავიდა. ხანი გავიდა... აქა-იქ გაიხსნა საყდრის კარია. ჯერ ჩვენს წმინდანსა არას დროს ასე არ გაუხარია. წვერი არა აქვს, რომ კიდევ ჩამოიკიდოს ჯგვარია. ბოლმა ჰკლავს... სხვა დედლებს უყუ-რებს:

ისევ მადანე არიან... ჩვენ ვერ ვიცხოვრებთ, რაც უნდა მიწა ვაბრუნოთ ბარითა. იზარდე, ნორჩო ჯეჯილო, ყველა შენ შემოგხარითო. საყდარი, საცა ხარიტონს ღმერთისთვის უნდა ელოცა ბერს ვისმეს, წმინდა მოსახესა თავისთვის გადაელოცა. აქ იმარხოდა სუყველა დიდი კაცი უსახელოცა; როცა ხარიტონ მივიდა ამბავი ესე ეოცა. ბერო, ვინა ხარ? ეს მიწა სულ ჩემი საკუთარია.

საყდარი მე ავაშენე და მე შევები კარია. აქ ვინც მარხია ახალი და ძველი ჩემი მკვდარია; წადი მოშორდი, სანამდე ძალა არ მომიხმარია. ბერმა იფიქრა: არ მომცემს აქ მე ხელს გაიჯგრობა სჯობია ჰკუა ვიხმარო და ენით ტკბილი ფერობა. ეგ კიდევ ჯეილი არის, მუშტია მაგის ხელობა... ერთს მომცებებს, მეგრე შშვიდობით, რილას მიშველის ბერობა. უთხრა; მძობილო, რას ვჩხუბობთ, შუა გავიყოთ მკვდრებო. შენ უფრო აქაურო ხარ და ხომ არ მოსტყუვდებო. რაც შენ საფლავზე მოვიდეს ტაბლა და ნახუქებიო, — ის შენი იყოს და შენთვის დღეთსაგან ნახუქებიო. ასე შეთანხმდნენ... და შემდეგ რომ თავის დანაბირები არ არეოდათ, — დათაღეს გრძელი და მოკლე ჩხირები... გრძელი ჩხირები ბერს ერგო ხარიტონს დაბალ ძირებიო... ყველა საფლავზე დაურგვეს შიგნით და განაბირებით. ბერმა უყურა საფლავებს: ტაბლები არ აკლდებოდა, — მაგრამ არც ერთი მათგანი იმის კი არა ხედებოდა... ფიქრობდა; რა ამბავია...

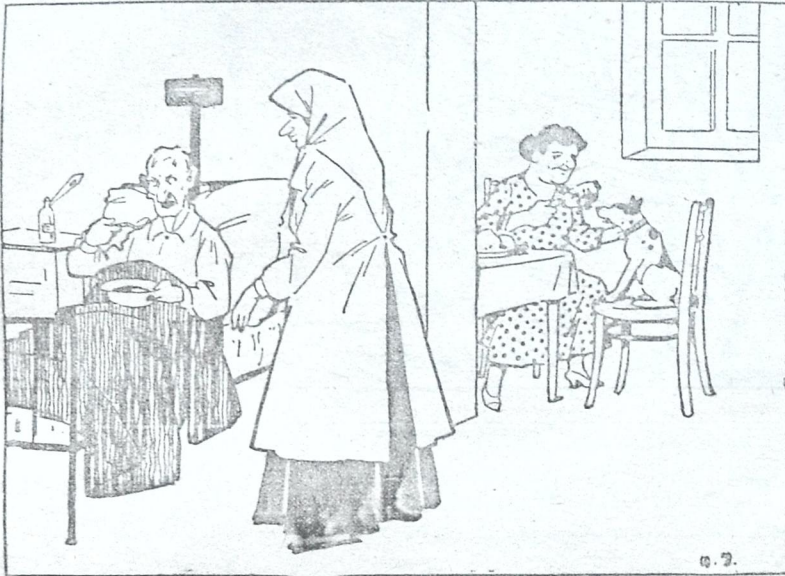
ჯაგერისგან გულზე სკდებოდა... ხან მკვდარს ლანძღავდა, ხან ცოცხალს, ტაბლა რომ გამორჩენოდა. ბოლოს გაიგო ოინი თავის შეზობელ დედელისა: თურმე რაც მკვდრები ყოფილან ათისა და მეტის წელოსა, ვინც უპატრონო ყოფილა და სულ სხვა უტხო ერისა, — ხარიტონს აქ დაუსვია გრძილი ჩხირები ბერისა. გაჯავრდა... ბოღმით აიგსო, მაგრამ ნალგელი დღეარა... ერთხელ, როს ღამემ ჰიჯყანას სუღარა გაოთაფარა. — ბერმა ხარიტონს ჩხირები საფლავებიდან დაპარა და იმით ნაცვლად თავისა უფრო გრძელოები ჩაყარა... ხარიტონ ასტყედა სომარად და გასადღევად ბერისა... ბერს რომ საკუთონი მიჰქონდა ქათმის, ნახუქის, კვერისა, — მიუხტა, მუშტი შემოსცხო, რილი არ ჰქონდა ერისა... ნიავს მიჰქონდა აქა-იქ ნაღლევი ბერის წვერისა.

ნახუტი

„ღია... ძალ...ისი“

საავიამყოფოს ღიასხლისს, რომ არ დაუმტკიცდეს თვის ძალი, ჰკვებავს ავიაყოფების კუთვნილი კერძით შეთვალული.

ფ. შ.

ამაღმამოში. (მსახურს) რა არის, რომ მუდამ უხორცო სუბია?
მსახური. ეს იმიტომ, რომ ხორცის ნაჭერს ჩენი ღიასხლისი თავის ფინიას აძლევს.
ღიასხლისი. (შარფულს) ხორცის ნაჭერი ამოიღე სუბიდან... ახლა მყოფებს აწყენს, ხოლო ჩემს ფინიას კი გაახუტებს.

სანიშნუე გავგა

— ოი, რა სიცივეა?! ტყვილა შეიდიარ სკოლაში, — ეშაქი ვერ გაუძლებს ამ სიცივეს... მინები რომც იყოს ფანჯრებში, — შეშა არ არის; შეშა რომც იყოს, — ბუხარი არ არის, დანგრეულია, ვაკეთება უნდა... უბს! წაწყდეს ჩემი ცოდვით აი ზამთარი —

ასე ფიქრობდა სკოლაში მიმავალი, ნატანების 4 წლედის შრომის სკოლის ვამეე.

ქარიშხალი კი ნატანების 4 წლედის შრომის სკოლაში ჩამტერულ ფანჯრებიდან არსებინად შედიოდა და უფრო აღსენინად ვამოდიოდა.

ვამეე შევიდა სკოლაში, გაიბერტყა „კვაპალათის ტრესში“ ნაყილი პალტო და შეუღდა მეცადინეობას.

— ქეთო, გამოდი და ვაკეთილი მითხარი.

— ვერ ვერტყვი, მასწავლებელი.

— რატომ?!

— იმიტომ, რომ: სიცივეთ სულ ვკანკალებ.

— დაჯექი... აბა, შენ მითხარი, ალიოშა.

— ვერ ვერტყვი, მასწავლებელი.

— რატომ?!

— იმიტომ, რომ: სიცივეთ ვეგაგებ.

— შენ სიტყვი აბა, სათელი.

— მე სიცივე კბილებს შარაყუნებიებს, მასწავლებელი.

— აბა შენ, ვატანა.

— მე... მე... მე, მასწავლებელი, სიცივე კბილებს მარაყუნებიებს.

— აბა შენ, ლეილა.

— მე, ბატონო მასწავლებელი... სიცივეთ ისე ვარ მოზღუნკელი, რომ... რომ ავერ ვაწყენდები წელში.

— აბა შენ, მამია.

— მე მასწავლებელი, ფეხებში ისე მაქვს წამდგარი, რომ... ისე რომ საღესს ქვასავით მაქვს ფეხები; რომ წამკრა, — ვერ ვაევიებ.

— დაჯექი... აბა: ვისაც სიცივე არ აბლანკალებს, არ აკანკალებს და, საერთოდ, არ სცივა ხელი ასწით...

— ?! ?! ?! ?!

— ასწით ხო!.. რას უყურებთ?!

— ჩენ, მასწავლებელი, ყველას გკვივა...

— მამ წადით სახლში და ორკა ვამოიბუქს, მაშინ მოდით სკოლაში.

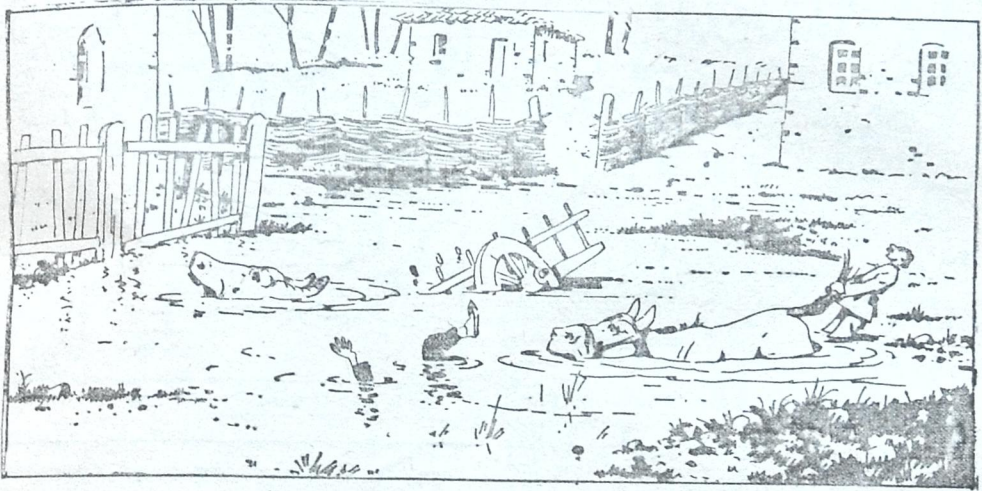
შექმნილ მდგომარეობის გამო, პოჭვეულ ექნა ბედა-გოგორურ საბჭოს არაჩვეულებრივი სხდომა, რომელზედაც მიიღეს შემოღობი დადგინილება:

მართალია: სკოლის ფანჯრებში უნდა იყოს მინები, სკოლაში უნდა იყოს ბუხარი, ბუხარში უნდა ინთებოდეს ცეცხლი, რომელიც უნდა ათბობდეს სამაცალინა ღარბაშს და მოჭაფებებს, მაგრამ რადგან ყველა ამისათვის საჭიროა: თეშალმასკომის შეწუხება, მოზობილია წრის შეკრება, განათლების ინსპექციის შეწუხება და აგრეთვე სკოლის გამგის შეწუხება, — ამიტომ ამდენი ხალხის შეწუხებას სჯობია შევსწყვიტოთ მეცადინეობა მანამდე, სანამ თბილი დარები დაგვტოვდეს.

დადგინილება ვატარებულია ცხორებაში. მოსლოინილია: მეცადინეობის განახლება, რადგან უკვე საკმაოდ თბილა.

ტოქსინი.

გ ზ ი ს - კ ო მ ე ი

ს ა ზ ი ნ ხ ი ა მ ო თ ი ს ი ს

სავზო კომისია
მეტისმეტად ზრუნავს;
მისი თავმოადობარე
წარა-მარა ზრუნავს.
ეს რა იოსოთ, მერე,
ან რა საწყინია,—
თუ კისოს ფაფრამდე
ჩალოლოა ჩხენია.
ტალახითან ცხენის
კუდით ამოღება
წაყინა ჯი არა,—
არამეთ წაღება.
თუ ურემაც ასე
იილო ყირამალა,—
აი კომისიის
უნარი (და ძალია.
აბა ეს კოწია
მიტი რა შვილია!?
თავმჯდომარე აისი,

ქარხალაშვილია.
და თუ ამ საქმეზე
არის ის მეტროლოი...

ასე რასეირნობს
ის და მისი ცოლი.
სირცხვილი ქეთაისს,
რომ არა აჩის „კონკა“;
ხელით როგორ ზიდონ
„ტროსტი“ და „კარდონკა“.
სხვა წველებიც იყვენ
ასე ირთოლოები.
გზა გააღართოიებს
ასკრეს დარგულები.
მალე განდგინ თვისთვის
კოწიას იინაზე;
მოიფთხნეს ფეხები
ლაშაზად ბინაზე.
საქმე რაწაიბოლი
არინ (დაათავა.

გის ხელა დასრულებს
ირის მაზე დაეა.
აქვე საფინხიის
ეკლესიის ხატებს,
მიწა რომ მოუჭრეს
და გზა მიუმარის.
„ყორე“ დაუნგრის
და გზაც გაუფუქეს,
ამის შემხიდვარე
თავში იცემს მუქებს.
ხატებს იიღვრება
ბევრი მგზავრი შველას,
რომ ეს აჯოჯოხეთი
ააშროს ყივლას.
შეგრამ იყურება
განა საღმე ეს ვის?!
ამ ხატობსაც ხომ კი
ბრავური ესმის!

კოლოკი.

ა მ წ ლ ი ს გ ო ლ ო მ ე ი ... ა მ თ ი ს გ ო ლ ო მ ე ი ... ა მ ღ ლ ა ე ზ ე ი ...

1924 წ. ცნობილი კინორეჟისორი რეპესტიანი შეუდგა ახალ სურათის „რახატლუკუმი“ გადაღებას, რომელიც ვაგრძელდება იქნება ცნობილ „ქიშიშილაბლახისა“. სურათი დამთავრებულ იქნება ამ წლის ბოლოში.

1925 წ. მარტი. აუთიო „რახატლუკუმი“ უკანასკნელ სცენების გადასაღებად რეჟისორი რეპესტიანი მთელი შემადგენლობით გაემგზავრა ტაბანმელაში. საპავილიონო სცენები გადაღებულ იქნება თბილისში. სურათი ნაწილებში იქნება ამ თვის ბოლოში.

1925 წ. ივნისი. გუშინ, ნათელულში სურათ „რახატლუკუმი“ ერთ-ერთ სცენის გადაღების დროს ერთ კინო-მსახიობს გაუჩნდა ხანძარი. მსახიობი არ დაიბნა და დაიძახა: ბიჭი არ ექნები, თუ ჩემი სიკვდილით თბილისი არ ვასიათოვნო, და განაგრძობდა თავგანწირულ თამაშს. რეჟისორი არ დაზიენებულა. მიუხედავად იმისა, სურათი ამ თვის შუა რიცხვებში მაინც მზად იქნება.

1925 წ. სექტემბერი. რეჟისორი რეპესტიანი, რომელიც ვამგზავრებოლი იყო ბაქოში სურათ „რახატლუკუმი“ ზოგიერთ სცენების ადგილზე გადასაღებად უკვე დაბრუნდა. სურათი ვაგრძელდება იქნება ცნობილ „ქიშიშილაბლახისა“. ამ დღეებში რეჟისორი შედგება სურათის მონტაჟს და ერთ კვირის შემდეგ ნაწილები იქნება

თბილისის საუკეთესო კინოებში. (სურათიც და მონტაჟიც ერთად).

1925 წ. დეკემბერი. უკანასკნელ ცნობების თანახმად სურათი „რახატლუკუმი“ თითქმის დამთავრებულია. როგორც სპეციალისტები აღნიშნავენ, სურათს თურმე დიდი მომავალი ექნება, ვაიცილებით უფრო დიდი, ვიდრე მის ჩვენებშიღე.

1926 წ. თებერვალი. გუშინ რეჟისორ რეპესტიანის და ოპერატორ ბუზბუზაევის შიერ გადაღებულ იქნა „რახატლუკუმი“ უკანასკნელი სცენები. ხელ დღის 9 ს. და 47 წ. რეჟ. რეპესტიანი შეუდგება მონტაჟს. სურათი ნაწილებში იქნება ამ დღეებში.

1926 წ. მარტის 25. სურათი „რახატლუკუმი“, რომელიც ვაგრძელდება იქნება ცნობილ „ქიშიშილაბლახისა“, თითქმის დასრულებულია. გადაღებელი დარჩა მხოლოდ ზოგიერთი საპავილიონო სცენები. სურათს სდგამს რეჟისორი რეპესტიანი. ოპერატორი ბუზბუზაევი. მონტაჟის შემდეგ სურათი უფილოდ ნაჩიონიბი იქნება...

საუბედროდ, მებო დაკვირვების მოხდენა ვერ შეეძლებოდა, რადგან ვერ მარტი არც კი ვახულა. თუმცა არც არის საჭირო. მხურველეს შეუძლიანი მოყვანილი ცნობები ხელმოკრედ გაიმორინ თავიდან, მხოლოდ, რათქმა უნდა, თარიღებს შეზღუდისად შევადგინო.

ს-ლ.

ლეეარსი როსროსადე

— გამარჯობა, ლეეარსი.
— ღმერთმა გაგიმარჯოს; ვინა ხარ, კაცო? ჩამოდი ეზოში.

— და ლეეარსი ჭიშკრისაკენ წავიდა. ახლად დაღამებული იყო და ლეეარსიმ ვერ იცნო მესობელი, რომელიც ჭიშკარს მოსდგომოდა...

— ვინა ხარ, კაცო?—კიდევ შეეკითხა ლეეარსი, როცა ჭიშკარს მიუახლოვდა და ვიღაც ატუზული დაინახა.

— მე ვარ; დიანოსე...
— ოი, შენ დაგლახვრა ეშმაკმა... მერე-და ვერ ჩამოხეღა ეზოში?

— არა, გამდლობთ... ლეეარსი ხელო ხარებით უნდა მომეხმარო, ნადი მყავს, ოდა ვიყიდე და უნდა ხელო მოვიტანო.

— მერე-და ხარები რად გინდა! ოდა უნდა დაშალო და ისე მოიტანო თუ?..

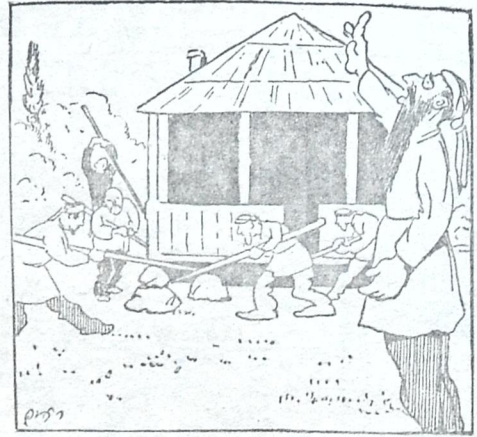
— აბა, როგორ იქნება!
— სულელი ხარ; განა არ სჯობია აიღო აშენებული და ისე გადმოიტანო?

მე ვიცი შენი ნაყიდი სახლი, იგი არც ისე დიდია, რომ მისი გადმოტანა დაუშლელია შეუძლებელი იყოს... დაუძახე ერთ ათ ჩემსავით ვარჯებულ ბიჭს და იმ სახლს წოწიალით ვადმოგიტან დაუშლელია ეზოში.

— შენი ოჯახი ააშენა, ღმერთმა; თუ კი სახლს დაუშლელია გამოიტანო, მაგას რაღა სჯობია?

—

და მართლაც მეორე დღეს ათიოდე კაცი ლეეარსის ხელმძღვანელობით („კომანდრობით“) შესდგომოდნ სახლს და ბერკეტებით მის აღებას ღამობდნ.

ლეეარსის ხელმძღვანელობით შესდგომოდნ სახლს და ბერკეტებით მის აღებას ღამობდნ.

ლეეარსი მოშორებით იდგა და განკარგულებას აღწევდა:

- ასწით...
- დასწით.
- აბა აქეთ...
- აბა იქით.
- ზევით...
- ქვევით.

და ამ დროს სახლი „დახვავდა“, დაინგრა...

ლეეარსი საჩქაროდ განზე გაუხტა, შემდეგ მიიხედ-მიიხედა და როცა ყველა უნებლად დაინახა ვარდა სახლისა, პირაჯვარი დაიწერა და ღმერთს მადლობა შესწირა:

— მადლობა ღმერთს, რომ არავინ მომკვდარა.

— კაცო, რა მიქენი ის?! დავიღუპე კაცი? ჰყვიროდა სახლის პატრონი და თავში ხელეხს იცემდა.

მომღერალი მუჰათა უხნაუზი

— თუ გვაქვს წარმოდგენილი კიტრი, თევზი, მწვანელი, ზედაც კარგი კიტრები მათ გულისთვის მოვკვებები...

რა კარგ ხასიათზე ხარ, ჩემო ალმასხან; კარგი ხანია რაც შენი სიმღერა არ გამოგონია; ალბად კარგი ადგილი გიშოვია, რომ ასე უღარდელად მღერო.

— შენც არ მომიკვდე, მეღვინე ჩემო; კარგი ადგილი რომ სადღე გამოჩინდეს,—მე ვინ მომაშვებს; ისეთი ბიჭები მეგულება, რომ დაკალიერებულ ადვილს სუნით გაიგებენ და ერთი თვით ადრე ამოიღებენ მიზანში. ბიჭი ხარ და მოასწარი. მივა, მიიტანს ათი პროტექციის, ოცი რეკომენდაციის და ოცდახუთ ნათლიმამომის ქაღალდს. ბრძანება, აკრებდებოდა; აყვირდებოდა; აწუწუნდებოდა; გახეხეს ფეხსაცმელს და თითის გამოაჩენს, მიიტანს ქვეშავებულს, სკამ-ლოჯინს და ჩაჯდება. ბიჭი ხარ და ნუ მისცემ საშაშურს.

გადის ხანი და იცვლება სურათი:

გაიბერება და ნაირ-ნაირ კოსტუმებით მოიკაშვება; ხან „ელდორადო“-ში შევა, ხან „ნოე“-ში, ხან პიტნაყვას ესტუმრება. ღამეობით კაფე-კარტის სათამაშოებში გაბატონებს და დილამ თველებ დაღრეცილი მივა სამსახურში.

ბოლოს და ბოლოს გაიგებენ, რომ ეს არის სრულიად ჩვეულებრივი, ყოველ დღისური, ადგილობრივი ჯიშის

„რასტრაჩიკა“ (ანუ გამფლანგელო) და მიაბრძანებენ იქ, სადაც „მართლან“ გაისვენებენ.

მიუხედავად ამისა, მე მაინც ფარ-ხმალს არ ვიყრი, რადგანაც იმედი არ მაქვს დაკარგული. ერთი ისეთი საქმე გავიჩინე; რომ თუ ბედმა გამილიმა და შიგ მოეხდო, მერე ისე ვავსუქლები, როგორც სპეც-ოკლადისტები.

— კი მარა, რა ადვილია ისეთი, შე კაცო?

— რა ადვილია, და ოპერაში ჩემო ძმაო. ოპერაში მომღერლად უნდა შევიდე.

— კი მაგრამ, მომღერლად ვახდომას ხმა უნდა, ხმით კი, როგორც გამიგია, შენ არ უნდა იყვე მაინც-დამაინც დაჯილდოვებული.

— განთქმულობაზე არ არის საქმე; საკმარისია მხოლოდ გამოაცხადო, რომ შენ მომღერალი, ან პაეტი ხარ, ან არტისტი, ან გლაგელსი. უნდა გქონდეს რაც შეიძლება მეტი ურცხვობა და ეგზაგენს ყველგან დაიქუე. მაგალითად, ჩვენში ბევრია ისეთი პაეტი, რომელიც მხოლოდ ყვირის, რომ პოეტი ვარო,—და საზოგადოებას მართლაც პოეტი ჰგონია. მეც ასე ვიზამ: ავღვები და რაც ძალი და ღონე მაქვს ვიყვირებ: მომღერალი ვარ თქვა; ბიჭია და ნუ დაიჯერებენ, ცხვი-პირს ჩავამტკვებ ბარე ორს.

— კი მაგრამ, რომელი პარტია უნდა შეასრულო იხი როლი გვაქვს მიზანში ამოღებული?

— რა გიქენი! ამდენი ხალხი გადავარჩინე დალუპვას და შენ სახლს სტირი!

— უწინ ლევარსი ორ ქვევა ყანას ისე გათოხნდა ერთს ღლეს, რომ ერთხელაც არ დაისვენებდა. მაგრამ ეხლა, ჩვენი ქვეყნის „გაბოლოშენიკების“ შემდეგ, გული ისე აუტრუღდა ყანის მუშაობაზე, რომ თითოეულ ნაპირის გატანაზე ჩამოჯდებოდა და დაიწყებდა თავისთვის ფიქრს:

— არა, ერთი ვინმე ის მითხარით: ეს თოხის პირი, ეს თოხი ისე პატარა არის... სათოხავი ყანა კი ამოდენაა, თვალწინდელი... საწყალი გლეხი... როდის უნდა შემოიაროს ამ თოხის პირმა ეს ვეებერთელა მიწა? მე-რე-და რამდენჯერ?! საწყალი გლეხი... საწყალი ჩემი თავი. ბუქნი ყანა და იყავი... მოკვდები და ძალი გიყვებს ვი. სმარეში... ტფუ! ამისანა სიცოცხლეს... ქვეყანა კი ასეთ ვასაქირშია... არა... ლევარსი არ დაჰყარის ფარსმალს მტრის წინაშე... ამიერიდან მე აღარ ვარ ყანის მუშა... ესტოვებ თოხს და მივდივარ.

და ლევარსიმ თოხი მაღლა ააღო... სახლში როცა ასე აღრე დაბრუნდა ყანიდან ლევარსი, ეღუტის ძალიან გაუტყვირდა, მაგრამ არაფერი უთხრა.

— ალბად ეკვიანობს ჩემზე და ამიტომ მოვიდა... მეორე ღლეს, როცა ეღუტის გამოეღვიძა, ლევარსი ლოგინში აიარ იყო. მთელი სოფელი შეინძრა, სად არ ეძებეს, ვის არ ჰკითხეს, მაგრამ ლევარსი არადა იყო. მალე განთებში ასეთი განცხადება იყო მოთავსებული:

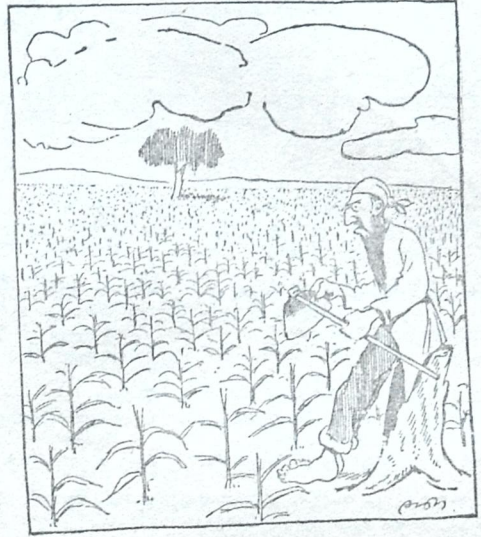
დავკარგე ძმარი მაღალი ტანის, ზოგბა, ოღნავ გუგუზი მოხრილი, გაუპარსავი გრძელი ფეხებით, სახელად ძმია ლევარსი გვარი როზაროზაძე. თუ ვინმე ჩამე იცის მის შესახებ, გთხოვთ მაცნობოთ.

ამ განცხადების მეორე ღლეს იმავე განთებში ასეთი განცხადება იყო მოთავსებული:

ღამიკარგე. წაუპოვი იმეკბთ. გარკვეულ მსთომც წაუფუხვება.

ლევარსი როზაროზაძე.

ამ ორ განცხადების შემდეგ, ტარტაროზსაც სხვა არაფერი დარჩენოდა, გარდა იმისა, რომ მანაც განა-

ეს თოხი ასე პატარაა—სათოხავი ყანა კი ამოდენა.

ცხადა:

დაიკარგა უგზო-უკვლოდ ლევარსი როზაროზაძე

ტარტაროზმა სავანებო აფენტები დანიშნა ამ საოცარ ამბის შესახებ ცნობების შესაკრებად.

როგორც შეკრებილ ცნობებიდან სჩანს, ლევარსი დაკარგვის წინა ხანებში დიდ აღულებულ მდგომარეობაში ყოფილა.

გულაგდებული მუშაობდა ყანაში, უიმედოდ უცქერდა სოფელს და მთელ ცხოვრებას, კიბულადა სერგანტის „დონ-კიხოსს“, (რომელიც მაზე ძლიერ მოქმედობდა) და სულ პოლიტიკაზედ ფიქრობდა.

მიღებულა ყველა საქირა ზომები ლევარსის სანახავად.

ზმუკი.

— ჯერ ვითამაშებ „ბაყბაყ მღვემ“, მერე „ქეთო და კოტი“-ში, მერე ვინ არის დანაშავე“-ში, მერე „დეზერტერა“-ში, მერე...

— მოიცა, შე კაცო, შენ ძალიან ურეე, შენ რომ ჩამოთვალე მანდ მხოლოდ ორიოდ ოპერა ურეე, დანარჩენი პრესებია.

— სულერთია, მაშინ დრამაში ვითამაშებ: „ჰამლეტი“-ს როლს სულ მდღეის გავადენ და „ოტელო“-ს კუდილთ ქვას ვასროლინებ.

— მაინც პირველად რომელ ოპერაში გამოდინარ?

— აი ის რომ არის, ახალი დაწერილი ოპერა „ბაყბაყ მღვემ“.

— ვისია ეს ოპერა?
— ვისია და ჩვენი კოტესი. მას არ უნდოდა დაედგა, მაგრამ მე ვიპოვე. მას უნდოდა მე-21 საუკუნეში დაედგა, მაგრამ მე ვუთხარი, რომ მაშინ ჩვენი ძველი რეცენზენტი პეტია ამ ქვეყანას აღარ იქნება და რეცენზიას ველოავინ დაიწერს-თქო.

— როლის სახელი არ მახსოვს, ისე კი ვიცო: — მერე რა როლს ასრულებ თუ ძმა ხარ?

— აბა იმერე, შენ გენაცვალე.

— თუ გაქვს პრეისტავდენიაში კიტრი, თევზი, მწვინილი, ზედაც კარგი ნიორი, და თან კარგი ხაშები, ხაშები და ვახშები...

— მაშ მავ ოპერაზე აუცილებლად მოვალ.

— მოსვლით კი მოხვალ, ჩემო კარგო, მაგრამ შეიველარ შემოხვალ.

— რატომ, შე კაცო, რა დამიშლის? რაშია საქმე?

— რაშია და იმაში, ჩემო ვარგისო, რომ ბილეთები უკვე გაიყვია. თუ გაეცხ ნაცნობი, ან გაგებ, ან აღმინისტრატორი, ან ბუკალატერი, ან შემანქანე, ან მოლარე, ან კიდევ სხვა ვინმე ასეთი, მაშინ შეიძლება იშოვო, ისე კი ვერა.

— კარგი და მანდ თუ ვერ ეუყურებ, მუშათა რაიონებში ეუყურებ, იქ ხომ დადგამენ?

— ჰო, მართლა, იქ დადგამენ აუცილებლად. თუ წეოს არა, გაისად მაინც დადგამენ,—და თუ გაისად არა, რამოდენიმე წლის შემდეგ მაინც დადგამენ. შენც რაღა განჩარბს, ხომ გაგეგონა: „ანჩარბითა სოფელი არავის „მოუჭამია“-ო, თუ კი მოუშებს შეუძლიათ მოითმინოს მთელი სეზონის განმავლობაში ერთი ოპერაც არ მოუსმენიათ თავიანთ უბანში. შენ რაღა კვაპი კვაპანტირაქე ხარ, —ველარ მოითმენ?

— მაშ უცადოთ მოუშათა უბანში?

— უცადე, უცადე, ჩემო ვარგისო, და იქნებ იქაც ჩამოაღწიოს ოპერამ: სათანადო დადგენილება უკვე მიღებულია შესაფერის ორგანოებში და სათანადო აქტივ დადგენილია; საქირა მხოლოდ მისი ცხოვრებაში გატარება, რასაც, ალბათ ბევრი ჩვენგანი მოესწრება.

აღლარ-აღლარხანია.

„ოჯახი“

ერთხელ მხოლოდ ისიც ცხადია რედაქტორთა ვნახე კრება: ცალ-ცალკე და ყველა ერთად,— სიტყვებზე და ნეტარება.

ტახტზე იჯდა იოსები, მარჯვნივ უჯდა შვილი შალვა (მარცხნივ მჯდომი შვილი გაიოხსაც არ სჭირვალა დღეს აქ შალვა).

როს სიწყნარე ჩამოვარდა აღარ ქროდა ნიავ-ქარი, დარბაისლად ახმაურდა თავმჯდომარის პაწა ზარი:

— ბატონებო! და შიმარია „ბატონებით თავის ნუკრებს! ან ხხვა მამა რედაქტორებს დღეს თავს აძღენს ხალ შეუკრებს.

— ხომ ხელადე, რომ: დაგვცინიან დღეს სომხები ჩვენ ქართველებს?! ახალს ახლად არ იჩინვენ, სამარადიან სთხრიან ძველებს?

აბა, რაა აზიანის ოხუნჯური დეზერტირკა? ო, აშკარა დაცინვაა ქართველებზე, გწამდეთ, იქა:

— ჯერ ერთი, რომ გვარდიელებს ზარბაზანი სად ეკიდათ?! (ან ზარბაზნებს მათ მისცემდნენ რომ დუქნებში დაეყიდათ?)

ხანჯლის ნაცვლად ჩვენს თავადებს (ო, სირცხვილო, სიმწროით—ვმრები!) უკავიათ გასაყიდათ ბუმბულ დაცილილ ბალიშები!

თავადი და ბალიშები, ბალიშები და თავადი! სირცხვილია ეს ზღაპარი იმ თავიდან ამ თავამდი.

შემდეგ ქართველ მენშევიკებს სამინისტრო პორტფელებით, ვის ხსოვნასაც, ბატონებო, ჩვენ აქამდე თავს ვეცლებით,—

თურმე ქრთამი აულიათ... (აზიანი ასე „ბოდავს!“) ო, სირცხვილო, მადას შენსას ვინ არის რომ დღეს შებორკავს!

შენშევიკი და ქრთამები ქრთამი მინისტრს, ქრთამი მდივანს?! აი, თურმე შოვინიზმი ზოგიერთებს სად წაიყვანს!

განა ნოე თვით არ იყო (დღი ნოე გახსოვთ თქვენა!) სუფრაზე, რომ ჩოხოსანმა სადღერძილოთ მოახსენა:

— სულ ორია დილო ნოე დღეს ჩვენში, რომ ქრთამს არ იღებს (და ამ ორის სურათებსაც ისტორია გადაიღებს!)

დღეს მთვანე—ერთი თქვენ ხართ, მეორე კი მე—გახლავარ და გარწმუნებთ, რომ მექრთამე დღეს არც ერთი ორში არ ვართ.

თქვენ მითომ რომ...ქრთამს არ იღებთ საამისოთ დავებ ნიძღვეს! ხოლო მე კი—ქრთამს ვერ ვიღებ რადგან... არვინ არა მაიღვეს!

— ბატონებო, ისტორიამ იჩინაძვილით ეს აღნიშნა... აისი შემდეგ აზიანის ოხუნჯობა ან რას ნიშნავს!?

მორიელი.

ჩ რ ი ს ფ უ ლ ი

(პიეხა ერთ მოქმედებათ ქუთაისის რკინისგზელთა ცხოვრებიდან)

მოქმედენი პირნი:
 მაქსიმე რკინისგზელი.
 ზოსიმე უმუშევარი რკ. გზელი.
 ევგენი რკ. გზელი.
 ვალოდია „ „ „
 ანტონი „ „ „
 დარაჯი „ „ „
 ნუსკორი „ „ „
 მიკიტანი

სამიკიტნო. მარცხნივ და მარჯვნივ კარები. შუაში შუშაბანდი. სდვას სამი მაგიდა და რამოდენიმე სკამი. იქვე დახლი. ზედ საჭმელები. წყინილი და სხ. მიკიტანი არჩევს რედისკას. ფარდის ახდის რამოდენიმე ხნის შემდეგ შემოიღის მაქსიმე.

მიკიტანი: (გასძახის სამზარეულოში მარცხნივ) რემალოჰ. აბა, საუზმე მალე გააკეთე; დღეს რალაც ფაცაფსუკია „სტრაბ კასაში“.

რემალოჰ: (სამზარეულოდან) ხარჩა მზად არის; ყაურმა ერთი საათის შემდეგ იქნება.

ზამოსვლა პირველი

მაქსიმე: (შემოდის. აწვდის მიკიტანს ჩერვონეს) თუ ძმა ხარ, ამის ხურდა მომიცი.

მიკიტანი: (ატრიალებს ჩერვონესს) სად იყო ეს ჩერვონეცი ამ დილაზე? დღეს ჩძის ფულს ხომ არ არიგებს თქვენი კასა?

მაქსიმე: ეს არის ეხლა დაიწყეს.

მიკიტანი: აბა, ბარაქა დღევანდელ ვაჭრობას... ხომ არაფერა დალევ?

მაქსიმე: ჯერ ერთი ეს დაეხატურდაო და, რა თქმა უნდა, რომ დავეცე...
 ზამოსვლა მეორე

ზოსიმე: (რომელიც გარედან თანჯარაში იჭვრიტებოდა, შემოვარდება და ართმევს ხელს მაქსიმეს) იმე! გამარჯობა მაქსიმე მალაქჩი! სად ხარ, კაცო: რაც მე შეხი ნახვა გამიჭირდა...

მაქსიმე: „სტრაბ კასაში“ შეკონდა საქმე...

ზოსიმე: (სიტყვით მხრებზე ხელს დაჰკრავს) იმე, მართლა მომილოცნია; გიმრავლოს ღმერთმა; გეციცები შენ თავს. ძალიანი კი გამიხარდა, რომ გევიგე: მაქსიმეს ვაჟი შესძენიაო. ვოტ მალადეც, ყოჩაღ, ეი ბოლუ ყოჩაღ (ვითომ წყენით) მარა გლახა დროს კი შემხუდი (ჯიბიზე ხელს გაიჩრავს) ეს ოხერი რალა ახლა დამრჩა სახლში.

მაქსიმე: (მხრებზე ხელს დაჰკრავს) მალარიჩი მე მეკუთენის... მოდი დავეცდე: (ჯღღბინა).

ზოსიმე: (განგებ ნახოზს) არა, არ მომიკვდე... შენ ფულს როგორ დაეხარჯევიტ. (მიკიტანს განგებ) ხაზინი, მენდლე ერთი ბოთლი ლეინო სილაპომდე.

მიკიტანი: რა დროს ნდობაა, დღეს ჩძის ფულს არიგებენ და ვაჭრობა ნაღლზეა.

მაქსიმე: (მიკიტანს) აბა, ლეინო და ორი კერძი (მიკიტანი აწყობს მაგიდას).

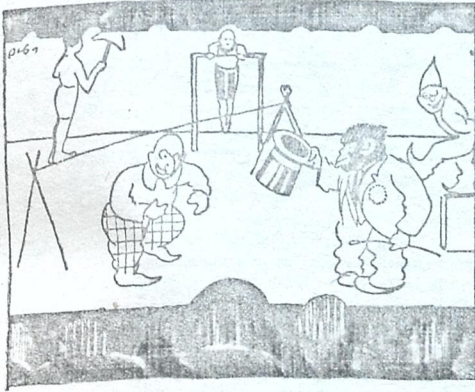
ზოსიმე: ძალიან გამიხარდა, შენ ნუ მომიკვლები. ვაჟი რომ შეგეძინა, ზოსიმე (იღებს ჰიქას) გაემარჯოს (სვამენ).

ზამოსვლა მესამე

(ანტონი და ვალოდია შეზარხოშებული)

მაქსიმე: (გახარებული) ვინც მოვიდა გაუმარჯოს!

გამოცნა ქუთაისისათ

ცირკია თუ თვატარი?

ზოსიმე: არ მოულოცავთ მაქსიმ მალაქიჩის ბიჭის შეძენას?!

ანტონი: ის ბიჭი კი დაოუჯღინეთ ოთუზბორი.

ვალოდია: კიდო უღღერძელოთ, რას ვაგებთ!

მაქსიმე: (იციანს) თქვენი ქოჭი დაიქცეს. მოიტა სკა-

ში ახლოს (უჯღებთან სუფარას).

ვალოდია: გაგიმარჯოს... იციოცხლეთ (სევამს).

ანტონი: გაუმარჯოს თქვენს დახვედრას (სევამს).

მაქსიმე: (მიკიტანს) სამი ბოთლი ღვინო, და მოარ-

თვი რაც ენებოთ (მიკიტანს მოაქვს).

ზოსიმე: (იღებს ქიქას) ყოვლად ძლიერმა ძალამ

ინებოს შენი ვაყის ზედნიერება და მოგასწროს მისი შეი-

ლის-შვილი.

მაქსიმე: (ართმევს ქიქას) შერ არ მომიკვდ, ჩემი კუ-

ბო ნახო! ყანწით ბატონო, ყანწით (მიკიტანს) მომიტანე

ყანწი.

ზოსიმე: (განგებ) ეს კი ნამეტანი მოვცივა მაქსიმე

(მოაქვს ყანწი და ასხამს) მაშ ასე, გაუმარჯოს იმ პატარა

ბიჭს.

ყველა: გაუმარჯოს, გაუმარჯოს! (სევამენ).

მაქსიმე: (ყანწით) ამხანაგებო ამისრულდა ნატერა:

შემეძინა ვაჟი... ერთი თვეა ქუალე არ ვარ სინარულით.

გაუმარჯოს ჩემს პატარა პიონერს (სევამს).

ზოსიმე: კომსომოლს, ბატონო, კომსომოლს!

გამოსვლა მემოხმ

(იგინივე და ვანო).

ვანო: (სუფრაზე) გამარჯვება, ამხანაგებო!

ყველა: გაგიმარჯოს, ვანო... მოდი, და დაველოცე.

ანტონი: (აწყდის ყანწს) აბა, გვადღეგრძელებ.

ვანო: (ართმევს) ოპო! ყანწით დაიწყეთ? ვაშა, ვაშა.

გაგიმარჯოს, იციოცხლეთ (სევამს). შემდეგ მაქსიმეს გადაუ-

სურს (სევამს), მოლარემ სდაჩი გამომიგზავნეთ.

მაქსიმე: უთხარო: დაგაბურდავებ და მოვიტან-თქო

(ფიქრობს) იცი რა უთხარო: არ მინახავს-თქო (ვანო გა-

დის).

ზოსიმე: (საქმალდ მთვრალი უბნება მაქსიმეს) გაგ-

ხაროს, ღმერთმა, მე შენ გამახვარე.

მაქსიმე: ბებია ქალმა მოთხრა:—საქმე პირველი იყო,

აწი ჯამაგირზე მეტს რძის ფულს აიღებო.

ზოსიმე: ამ ყანწით ვადლოგრძელებ იმ დედას, რომელ-

მაც დედამ შეილი შობა.

მაქსიმე: (მიკიტანს) აბა, კიდევ სამი ბოთლი ღვინო

(იღებს ყანწს) ამხანაგებო, მალდობს გყირავთ... ერთი

ამოავალი ჟამიერი“ (მლორთან).

ზოსიმე: (აწყდის ყანწს ვანოს) დალიე და უღღერძე-

ლე პიონერი.

გამოსვლა მხსუთი

შემოდან სხვები

ზოსიმე: ოოო, მობრძანდით, დაბრძანდით... საღ იყა-

ვით ამდენ ხანს!

მაქსიმე: ამხანაგებო, ამ ყანწით ვადღეგრძელოთ ის

ამხანაგი, რომელმაც პირველმა წარმოსთქვა სიტყვა დაამ-

ზღვევ სალოროზე და მისთან გაუმარჯოს დამხსლვევ სა-

ლოროს უკუნიით უკუნიამდე მისი არსებობა.

ყველა: ვაშა, ვაშა (სევამს).

მაქსიმე: (მიკიტანს) მომიტანე სამი ბოთლი, ხოლო

ეს (კარიელები ქვეშ დააწყვე, თორემ შემოვა ვილაქ ქვეა

შეიტანჯალებული მუშკორი და გაზეთში გაეკვიმავს (მი-

კიტანიც ასე იქცევა).

ზოსიმე: რაზე უნდა გაეკვიროს?! მისას ეკამთ თუ?

ანტონი: კანენრო! ვის რა ესაქმება.

ზოსიმე: ამ ყანწით ვადლოგრძელებ ჩვენს მაქსიმეს,

რომელიც არის ჩვენი პირის ძმა.

ყველა: გაუმარჯოს, გაუმარჯოს (სევამენ)

ზოსიმე: ერთი „მრავალ ჟამიერი“, ამხანაგებო (მღე-

რიან: ზოსიმე ვადის სამწარეულოს კარებში).

გამოსვლა მემოხმ

შემოდის ევენი, რომელიც გადაკრულია.

მაქსიმე: ვინც მოვიდა გაუმარჯოს.

ევენი: კამანის გაუმარჯოს (მიკიტანს) ორი ბოთ-

ლი ღვინო.

ყველა: ჩვენთან, ჩვენთან (სუფრასთან მიკიტანს სევამს.

მიკიტანს მოაქვს ღვინო).

ზოსიმე: (ეხვევა ევენის) ამას ვის ეხვება? (კოცნის)

შენც რძის ფულს აიღოა გეტყობა!

ევენი: დიახ, მაგრამ ამას წინედ რძის ფულს ჯამა-

გიოცი დაემატე და ქალმა ას თუთხმეტი სახარება წამი-

კითხა.

ზოსიმე: ჩვენ ვიკითხოთ უმუშეგრებმა, თუ არა

თქვენ რა გიჭირთ. კაცებს ჯამაგირი, ცოლებს პენსია,

ბავშვებს რძის ფული, ავადმყოფებს სახატორია, დასა-

სვენებელი სახლი, მკედრებს სამარხი. ყველაფერი მთაფ-

რობის ხარჯზე; რა გინდებოდათ (იციანს).

ანტონი: ნუ გეშინია: შენც მალე გაგლიძებს ბედი.

ზოსიმე: გაზე რამე?

ანტონი: ნუ გეშინია: სამსახურს იშოვი: დაეალებ

აქვს ყველა საუბრო კომატეებს, რომ გახსნას ყველგან

კუბოთა სახელონო კაი კოპოის წვეგრებისათვის. აძლე-

ვენ უღასოთ, ვისაც შეიძინე და ნაკლები კატეგორია აქვთ.

ზოსიმე: (დგება ბარბაცით) ამ ყანწით ვადლოგრძე-

ლოთ იმ მწრომელ ძალას. (თავს ძალას ატანს) რომელიც

მწრომელი ძალა მწრომობს და იმ ნაწრომით ძღება უღირ

სნი და უძღებნი, უსურვებ იმ ძალას, ძალის მომატებს

და ეს ძალა (აერევა) საერთო ძალა გამხდარიყოს... (შე-

ჩერდება) გამხდარიყოს უშველებელი ძალა, რომელიც

გახდება უშველებელი უშველებელი ძალად (შეჩერდება).

ანტონი: ვაშა, ვაშა!

ზოსიმე: ნუ მიშლით (იწყებს...) ამხანაგებო, მე მინდა

ფართით აგისნა, თუ რა ძალა არის მწრომელი ძალა და

რა არის საერთო ძალა, ამისათვის მე უნდა შევეხო უფ-

რო ფართით ამ...

ანტონი: (აწყვეტანს) კარგი იქნება, თუ მოკლედ

გაგვანობ (ყველა იციანს).

ზოსიმე: (ბმა მალე) ამხანაგებო, შეჩერდით... მე

ორივე შემოძლია: მოკლედ და გრალადაც; რას იტყვის

უმრავლესობა.

ყველა: თანახმა ვართ ანტონის რეზოლუციის.

ზოსიმე: (გამარჯვებულ ანტონს) მანაც ვაშკარა

ტბილი?

ანტონი: ტბილი არაფერ შუაშია. მე ვამბობ: კარგი

იყო და ნულორ დამახინჯებ-მეთქი!

მაქსიმე: ასწი და ვადლომლოცე ყანწი ზოსიმე ელფ-

თეროვიჩი! (ყველა სევამს) ზოსიმე აღება და ბარბაცით

მიდის სამწარეულოსაკენ.

ზოსიმე: იმ ყანწით ცაღდერგაძელებ იმ ღვდას, რომელმაც ღვდამ შეიღო შობა.

ვანო: (მაქსიმეს ყურში) მოლოარემ „ზღაჩიო“.
 მაქსიმე: ხომ არ გითქვამს, რომ აქ ვარ?
 ვანო: არა!
 მაქსიმე: აბა, რას ჩამაცვიდი კაცო!
 ვანო: იგი მაგზავნის.
 მაქსიმე: მერე და ვერ უხანარი,—ვერ ენახე-თქო?!
 ვანო: უხანარი, მიაი ასე შითხრა: „არცივი მეო“;
 ჩქარა გამოგზავნის ხურდაო...

გამოსვლა მემკვსე

იგივენი და მუშკარი.
 მუშკარი: (მიკიტანს) ერთი საილი და ერთი ჭიქა ღვინო მომიტანეთ.
 მაქსიმე: ამხანაგებო, ჩვენი ღვინოა და ერთი ჭიქა ღვინო მიზეზია რძის ფული და ამ...
 მაქსიმე: (აწყვეტინებს) ჩემად, ზოსიმე ელფეთეროვი... ჩემად იყავი (ოთახისაკენ უთითებს) თორემ ხომ ხელად მუშკარი და გაზეთში გამოგქვიმავს.

გამოსვლა მემკვდვე

იგივენი და მუშკარი.
 მუშკარი: (მიკიტანს) ერთი საილი და ერთი ჭიქა ღვინო მომიტანეთ.
 მაქსიმე: ამხანაგებო, ჩვენი ღვინოა და ერთი ჭიქა ღვინო მიზეზია რძის ფული და ამ...
 მაქსიმე: (აწყვეტინებს) ჩემად, ზოსიმე ელფეთეროვი... ჩემად იყავი (ოთახისაკენ უთითებს) თორემ ხომ ხელად მუშკარი და გაზეთში გამოგქვიმავს.

შენ ნუ მომიკვდები, აგერ ბატონო, აგერ ბატონო, მე შეგ-
 ცემ.

ვალოდია: აცალე მაქსიმე ევგენისკ ეს მისცემს.
 მაქსიმე: აბა, მე მკვდარი ვყოფილვარ, ეს ჩემი სიკე-
 დილი იქნება.

ანტონი: სიკვდილისაგან ღმერთმა დაგიფაროს (ვა-
 ლოდისა, რომელიც ამ დროს პაპიროსს იღებს მისაწე-
 ყად ვალოდა, ჩვენი პაპიროსი შინაც მოვაწევით მაქსიმე
 მალაქის (აწვდის პაპიროსს).

მაქსიმე: ამხანაგებო, ფული წინ და წინ მიცემული
 მაქსიმე, ასე რომ თქვენი თავის შეწყუბება ზედმეტია.

მიკიტანი: 17 ბოთლი, 6 კერძი, 6 პურია, სულ 13 მა-
 ნეთი.

მაქსიმე: (განცვივრებით) ცამეტ მანეთი რისა?
 მიკიტანი: რისა და რაც მოითხოვე!

ზოსიმე: (ვალოდისა ჩუმად) შეგონია „ჩორნი ხოდი-
 დან“ სჯობს გასვლა, რომ სიმთვრალე არ შეგვამჩნიონ
 (ვალდის და კაივტიდან ვალოდისა) მხანაგე ერთ „მინუჩი“,
 ვალოდია.

მაქსიმე: (მიკიტანს) კაცო, რომ ამხანაგებო 17 ბოთ-
 ლი, ვინ დალია ამდენი?!

მიკიტანი: (ხმა მალა ყვირის; თან აწყობს ცარიელ
 ბოთლებს სუფრის ქვემოდას) აბა ეს მე დავლიე?! აბა
 ესენი მე მოვითხოვე?!

მაქსიმე: ნუ ყვირი! იანგარიშე სინდის ქვეშ.
 ევგენი: სინდისი მაგენს არც ქვეშ აქვთ და არც ზევით.

მიკიტანი: ცდებით, ამხანაგებო.

ევგენი: შენი ამხანაგი ჩალანდარია.

ანტონი: (იქით) ეტყობა აქ დაკა-დაკა გაიმართება,
 სჯობს უშველო თავს (იპარება სამზარეულოდან).

მიკიტანი: რაშია საქმე, სახსებრად მოხვედით?
 ევგენი: (მეღვრად) თუ გინდა ესეც იყოს (უკან მოი-
 ხედავს, მაგრამ ანტონს და ვალოდისა რომ ევლო დანა-
 ხავს, ლბება) იანგარიშე ნახარჯი, ფული მიიღე და გა-
 ვიშვი. (იქით) შენი ილბალი რომ უხერხული აღვლია,
 თორემ... (ევგენი ვალდის, მაქსიმე ამხანაგებობს ჩოტკით).

გამოსვლა მემკვდვე

შემოვა ვანო.
 ვანო: (მაქსიმეს) რა ქენი? მოლოარემ ზღაჩის ხურ-
 დაო.

მაქსიმე: ევერ არის ზღაჩიც და ხურდაც (უთითებს
 სუფრისაკენ).

ვანო: (მაქსიმეს) რა ქენი? მოლოარემ ზღაჩის ხურდაო.
 გაუმზარვოს პიონერებს (ხითხითებს და სევამს) დღესა

მიკიტანი: არ მომცემ და ისე ვაგახდი ცხვირს, რომ ერთს
 თვეს ექიმის საბატრონო ვახდ.

თავს ლაფი ჩემ ფედოსიას: მე იმან შემბებერდა უშვილოთ (გადაკრავს) ვი, იმან ამოუვარდა ჯილავი, იგი უჯილა-გო და უჯილა გამოდგი, იმისაგან ვერც რძის ფულს ვლბებულობ და ვერც წყლისას.

მაქსიმე: (რომელიც ანგარიშობს) ჩემგან გერგება 6 მან. და სხვა ვინც მოითხოვა, იმან მოგცეს.

მიკიტანი: არ მომეცემ და ისე გავიხდი ცხვირს, რომ ერთ თვეს ექიმობის საპატრონო ვასდე.

მაქსიმე: რაო, რაო? (გაარტყამს სილას, მიკიტანი ჩაიკმეტება, დახლში ფართხვით. კენტს გამოაძრობს და უთავაზებს მაქსიმეს, რომელიც ჩაიკვებება, ვანოს უნდა უშველოს. მაგრამ წაეღება მაქსიმეს და ისიც დაეცემა).

გ ა მ ო ს ვ ლ ა მ ი რ ა მ ე

მუშკორი: (შემორბის) რას ჩაიხიზარ, კაცო? (აყენებს მაქსიმეს).

მიკიტანი: ქამა, გაძღა, ქვეყანა დაპატიყა და ფულს აღარ იძლევა.

მუშკორი: მერე მაგისათვის კლავ კაცს?

მიკიტანი: მაგ ხომ კაცი არ არის.

მაქსიმე: გამიშვით, ერთი შემავლებიეთ ხელთ (მუშკორი არ უშვებს).

მუშკორი: (ვანოს) შენ რაღა გინდა იქ?

ვანო: რძის ფული აიღო და ზღაჩი არ დაუბრუნებია (უწმენდს სახეს მაქსიმეს).

მუშკორი: (სახალხით) აი, ხედავთ ზოგერთი ჩენნი კავშირის წვერი როგორ სარგებლობს ასეთი დესმარებით?! თუ დღეს თავიერის მორჩენისათვის გააცდენს. აი, ესეც შენი რძის ფული.

კოხტაიდი.

რ ა გ ა ნ ს ხ ვ ა მ ე ბ ა ა ?

აბა ვინ იცის:

— რა განსხვავებაა კვერცხსა და სანატორიუმის გამგის შორის?

იქნებ ვერ მიხვდეთ?

გმტყვიეთ:

— სანატორიუმის გამგეს შეუძლია კვერცხი შესქამოს, ხოლო კვერცხს შეუძლია თავი შეაჭამოს სანატორიუმის გამგეს.

ეს ყველგან ასეა და „ქაჯის“ სიტყვით სურამშიაც ასე ყოფილა:

„სურამის რკ-გზის სანატორიუმის ახლად დანიშნულ გამგეს ორი თვის განმავლობაში დააკლდა 250 კვერცხი. ეს იმ დროს, როდესაც განაღდი მისა და მის კულს არ ვასკოვებია“.

ორ თვეში 60 დღეა. თუ სამოც დღეში 250 კვერცხი დააკლდა, დღეში დაკლებია $250:60=4\frac{1}{6}$ კვერცხი. იმ ნორმის მიხედვით, რომელიც ავადმყოფებს გამოწერილი აქვთ, — დღეში გამგეს უნდა რგებოდა 13 კვერცხი. ოთხი კი ცამეტის მესამედი ძლივსაა, ორი მესამედი საღდა იშოვოს? და ასეთ პირობებში რკინის-გზის ჯანმრთელობის განყოფილებას სურს ისეთი მიმე ავადმყოფი, როგორიც სურამის სანატორიუმის გამგე ყოფილა, ასეთი მცირე „პაიოკით“ განკურნოს? ეს დაუშვებელია, ან უნდა გაუდილოთ „პაიოკი“ და ან... აღდგინო მინც გამოუტყვალთ!

ა ლ ზ ო რ თ ი ბ უ ლ ი ა

მუშკორი „ცეცხლფარი“ ზედმიწევნით აღშფოთებულია და საბუთიანათაც:

„სახელმწიფო კინო-მრეწველობის ქარხნის კარგზე არის წარწერა: „**დაუპირისპირეთ ნუ მშობსხვალთ!**“ ამ კარებთან არავინ ხდვას. მიხსვლელმა არ იცის: ვის მიმართოს საქმის გამოსარკვევად და საათობით უხდებდა დერეფანში დგომა.

რაშია საქმე?”

საქმე იმაშია, რომ რაკი კარებთან არავინაა, ხოლო დაუკითხავთ შესვლა აკრძალულია, უნდა ციგულისხმით, რომ კითხვა და ლაპარაკი ამისაქმინა ხალხთან მხოლოდ ტელეფონითაა შესაძლებელი.

არ გაქვთ ტელეფონი?

მაშინ ქუჩაში გამოდით და ხმამაღლა იყვირეთ: თუ კინო-მრეწველობის სახელობის „საქმის“ არა, იქნებ სხვან მინც გაიგონონ ყვირილი და მოხსნან უაზრო წარწერა.

„ნიჩეგო ნი ზანჩიტ“

— ვინც არ იცის—ცერცვათ, ვინც იცის—ცეცხლიათ!

მზარეულს მინც ეცოდინება თუ რა ცეცხლია 14—16 საათი სამზარეულოში ყოფნა, მაგრამ სხვებმა ეს არ იციან და „შია ვხოს“ სიტყვით, ალბათ ამიტომ ხდება, რომ:

„თბილისის სამხედრო სამკურნალოს სამზარეულოში მოხამსახურე 5 მზარეულს, რომლებიც ყველანი კავშირის წევრებია, ყოველდღე 14—16 საათი უხდებო მუშაობა. კვირა-უქვე დღეები მათთვის არ არსებობს. არც ზედმეტი მუშაობისათვის ეძლევათ ზედმეტი არც ერთი გროში“

აღვიკოვს მიმართეს, მაგრამ უყრადღებხ არავინ აქცევს; საწვერო გადასახდს კი იხლიან“...

საწვერო ვადასახდს ხომ იხლიან?

— აბა კავშირის წევრის მეტი რა ეველებათ:

— მან საწვერო უნდა იხლოს, ადგილკომმა—სკვა-მოს!

რა ადგილკომის საქმეა მუშების და ისიც 5 მუშის ინტერესებზე ზრუნვა. 5 კაცმა, რომ დღეში 6—8 საათი ზედმეტი იმუშაოს—ამით ქვეყანა დიქიკავა თუ?

— ხომ გაგიგონიათ ერთი დედაკაცის ტრაბახი:

— ცხრა შვილში, რომ ერთშიც დამაკლდეს, ნიჩეგო ნე ზანჩიტ!

რაზე უნდა შიქოფხოს ადგილკომმა თავი 5 მუშაზე, როცა საწვერო ანარიცხებს იგი ათჯერ ხუთი მუშისაგან იღებს?

მასაც თამამიო შოქოძია სთქვას:

— 50 კაციდან, რომ ხუთი სულაც წელში გაწყდეს— ნიჩეგო ნე ზანჩიტ!

საუბსოვო „ბალანსი“

— ბევრი, მეზობელს ყველა ხუთი ქათამი. სამი მოჭარეს.—რამდენი დარჩებოდა?
 — ვისა მასწავლებელი?
 — მეზობელი!
 — პო. მე ჩვენი მეგობრა, აბა რა მენაღვლება!
 არც დიდი-ჯიხაიშის კოოპერატივის ენაღვლებოდა თუ მის მონაწილე ლანი-ქაგანს ვალად დაედვა ხუთი ათასი. მეზობელია. აიტანს და ეს გარემოება სულაც ხელს არ უშლის. რომ ჯიხაიშის კოოპერატივმა მოგება აჩვენოს 2000 მანეთი.

ამ საქაიხს ასე ხსნის მუშკორი „ჭველი“.
 „რევიზია, გამგობამ წარმოვიდგინებ ბალანსი, მოგვებ კარგი ვეჩვენებ—ორი ათასი მანეთი.“

ხუთი ათასი მანეთის შექმლება „პროტეხში“, ათას ხუთასი მანეთი გაბანდულა ნიხივში.

გაბის წვერი ჩვენი კობა. დიდი რიხით არწმუნება, რომ ვალები ლანი-ქაგანს ჯიხაიშს არ გადახდება“

ბალანსი მართლაც სანიძეულოა:
 — მოგება ჯიხაიშის კოოპერატივის—ორი ათასი, ვალი—ლანი-ქაგანს—ხუთი ათასი. ნისია „ვილაცის“—ათას ხუთასი. გამგობას რაღა ერგო? ტარტაროზისაგან—ჩანგალი. ხოლო ამრეველებისაგან—რკინის ცოცხი, რომლითაც ერთის მეტი ყველა გაუხვეტათ.

ან ის ერთი რათ დატოვებს? ალბათ მძევლათ, რომ ობობები არ გადააჯიხბულიყვენ ჯიხაიშის კოოპერატივში!

ხაჭაპური სად წავილდა?

თუ მიქნარებაა წამბამველი, მგლანველობა რატო არ უნდა იყოს?

და არის კიდევ. აი, მაგალითად: ოზურგეთის მაზრის სოფელ ხევში მოუწყვიათ საქველმოქმედო სიღამო, ხაჭაპურის „აუქციონიც“ მოუწყვიათ, მაგრამ „კვირხლას“ სიტყვით:

„შავში შენახული ხაჭაპური ვილაცამ გააცოცა“!

ქველმოქმედებაც სწორედ ეს არის:—საწყალი ხაჭაპური, უბატონოთ მიტოვებული ხაჭაპური, შავში გამოწყვდილი ხაჭაპური—კიდევ კარგი, რომ მის მძიმე მდგომარეობაში შესულა ვილაც ქველმოქმედი და ტყვეობიდან გაუნთავისუფლებია.

ღირია თავგანწირვა და გმირობა ვეჯაკის, რომელმაც ეს ჩაიდინა; ამისთანა რაინდებს მხოლოდ ხევში თუ შეხვდებით და ისიც ჩვენს დროში, თორემ საშუალო საუკუნეში რომელმაც რაინდმა იცოდა თუ ხაჭაპური რა ცხოველია!

თუ იცნობთ?

სოფ. ჩანჩეთს ვინ იცნობს? რითია იგი განთქმული? ნუ თუ არ იცით? აბა მუშკორ „კონსოლის“ დაუგლით ყურით:

„სამკითხველს გამგება აქ ტელუში შარია, სამკითხველოში ნახავთ თუ რომ კაი დარია“...
 იქნება არც „ალადიმერას ჯორს“ იცნობთ? აბა გაიცანით:

„წარმოდგინას ხშირად დგამენ, პორფილეა „რევიზორი“; ხაქმეს ისე გაუძღვება, როგორც „ლადიმერას ჯორი“!

ახლა ხომ გაიცანით ჩანჩეთი:—ამ კურთხეულ სოფელში არც ჯორს ცოდნია ოჩნობა და არც რევისორს, ხოლო თუ სამკითხველს გამგე მხოლოდ კაი დარაზი გამოიღის გარე, ალბათ ამ საწყალს ფილტვები აქვს დაზიანებული, ჩანჩეთში ჰაეა სწყენს და საჭიროა ჰაერი გამოუცვალონ!

არც ამას აუწყვენს

მუშკორ „ეგი“—ს სიტყვით:
 „18 მარტს სად, წნორის წყალში დაიწვეს შატ. № 68 დაგვა. ამან გამოიწვია მატარების დაგვიანება ოცე წუთით. სად იყო მანამდე გამყოლი?“

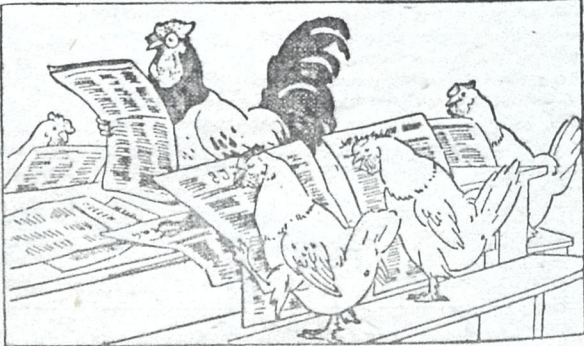
ჩვენი აზრით მატარებელი ერთის წუთითაც აღარ დაიგვიანებს თუ სამმართველო არ დააგვიანებს და ასეთ გამყოლს დროზე გაგვის ვაგონიდან.

გათმითცნობიერებულნი ქათმები

უწინ იტყოდენ:
 — თუ თავლი იქნა, ფუტკარი ახალციხიდან მოვია!

ახლა ამბობენ:
 — თუ სამკითხველო ღიაა, ქათამიც გაზეთს წაიკითხავსო!

ჩვენ არ ვიცით რაოდენი წარმატებით მიმდინარეობს ქათმების გათვითცნობიერება და ამ მხრივ რა მიღწევებია ქუთ. მაზრის ზედა-ნიმონეთის სამკითხველოში, მაგრამ საქმე, რომ არც ძალიან ცუდათაა, ამას „ლუწუკნების“ წერილიც ამტკიცებს.

„სამკითხველს გამგეთ უავს ჰანო ბუშაძე, რომლის მუშაობა იმდენათ ნაკოფიერია, რომ სამკითხველოში ქათმებიც კი მიიზიდა და მათი წრეც დარია, რომლის მახუბისმგებელი მდგენია ამტანის მამალა.“

ალხანიშნავია, რომ სამკითხველოში სხსუფუავეც ზედმოქვანათაა დაცული და დღემდე შესამჩნევადა შენახული შარხანდელი ტალახის ნიშნები.

ქათმების ხშირ ტელურობას ჩამტრეველი ფანჯრებიც ხალხ უწყობს“.

ჩვენ ვფიქრობთ; შეუძლებელი იქნებოდა ქათმების ასეთი გათვითცნობიერება, რომ სამკითხველოს საქმე ნიკიერ ინდაურს არ ჰქონდეს ჩაბარებული.

ამა, უკვე დრო არის ვა. „მუშა“-ს ვაშაწერისა და ეხენიღ ჩამდგარან რიგში. კიდევ კარგი, რომ მიმაგონეს, თორემ იქნებ დამეგვანებნა ვაწუთის ვაშაწერა.

ცნობათა მეშვეობით

ნახუტურედს (ფოთი) თქვენმა ვაშაწერამ უკანასკნელად ერთხელ კიდევ ასხენა თქვენი სახელი, დაგემშვიდობა. გისურვებ უკეთესი წერა და გაემშვიდობა „გოდორსა შინა“.

თაღლითს (სამტრედია) თქვენ გვწერთ, რომ: სამტრედიაში უსაქმო ხალხია... ხეინოზს სადღურში... რომ შევკითხო: რა გინდათ უკიდურესი აქაო... გაბახუხებენ: სადღურს არ ათბობს სადღურის ფურისი და ჩვენ ვათბობთ სუნთქვიით. ეს მართალია, მაგრამ თქვენ უსაქმო უნდა იყოთ, თორემ რომელი საქმიანი კაცი იწერებოდა ასეთ ამბებს, როგორც თქვენ იწერებთ?! ცანცარას (ქიათურა) ხომ გაგიგონიათ: „გრძელი ჩიხს შიკლეთ იცმის, შიორია ახალუხი“. ბზიკს (თერჯოლა) ჯერ ერთი: წაიკითხეთ თქვენს ზემოთ ჩვენს პასუხი ცანცარას; შემდეგ კი თქვენს მონაწერი ეს სტრიქონები:

ბედში უმუხუნდათ და კოვში ჩაუფარდათ მათ ნაცარში.

ალბად თქვენც მათსავეთ გიმუხტლათ ზედში და თქვენი წერილი ჩავარდა (ნაცარში ვი არა) ჩვენს უფსკერი გოდორში.

სახროხანს (დედაბუ) თქვენ გვწერთ ბებია ქალის ძლიერს შიხახიბ, რომ: როცა არჩენებზე იგი არავინ დახახხდა, მან თვითონ დაახახდა თავისი თავი და მოჰყვა თავის ქებას.

ხომ გაგიგონიათ თავის ქება კიტრად კიტრი კაბიკადო, თუშკალა ეხლა კიტრი ათი შაურცი ღირს, მაგრამ არც ათშაურციანი თავის ქებაა დიდი სახარბიულო... და მით უფრო თუ კი:

მანც ვაშაწებულ იქნა თეთრი ვლდენე. საგილოველ ბზიკს (ქუთაისი). ტარტაროშმაც მუხრუპი მოუჭირა თქვენს წერილს და აღარ წავიდა. იქაურს (ასკანა) რატომ არ იკით, რომ ღვინო როგორც მოწაფეს, ისე მასწავლებლებსაც ათრობს?! ამის შემდეგ მანც გეკოლინებათ და ასეთ უბრალო ამბებს ნუ მოიწერთ.

იქაურს (ქიათურა) თქვენ ასე იწყებთ: ავიდე ხელში კალამი. დაიწვიე დეჰის წერაო. ძალიან (უღიო საქმე გიქნიათ: რალა ჩინი რაპარობა საქირო, თუ კი: მიჰაბრებთ მთვარაძეს კეტი მოაღო წელზედა, რადგანც მთვლილმა დააკონს უარი უყო წაღწევა.

ამაზე მეტი რა უნდა ეუყოთ ჩვენ?! ეყოფა ჯერჯერობით.

„კლარას“ (ოზურგეთი) ჩვენ თქვენს წერილს ვუყავით ის, რასაც გთხოვდით გვიყო მენისქვილესათვის. ყურნუშს რატომ გრძნობთ თავს ასე შეუოცხყოფილად? თქვენ, რადგან ვერ ვამოგინინათ „ახალგაზრდა ქალებში ქათინაორების უნარი“, გიწოდის: „ლობია“. ნუ გეწინიათ: მთავარში ლობიოს დიდი მოწონება აქვს. (მათიისაც დადებთ მარხა).

არ მოდვას. (ოკრიბა) გმადლობთ გატრობილებიანათვის: მართლაც ისე დიდი იყო თქვენი წერილი, რომ მისი უფსკერი გოდორში ვაღაზიდიე ძნელი იყო; ალკილბ ლად რამეს მოეღობოდა, ეხლა კი, თქვენი გაჯრთილენების შიმიოც, შარლოც არათრს არ შიოიოც, რაშშიაიბიბოლი ბრძანდებოდეთ, რომ წერილმა მშვიდობიანად იმგზავრა და ეხლა სრულ მოსვენებაშია. ნუ გეჭნებათ მისი ჯავრი.

ჩახუნდარიძეს (ნიგეზინი) მოგეწოდით მასალები. სოფოკლის. თქვენს წერილსაც აღმოაჩნდა ქლეკის ბაკილები და ამიტომაც იგი სააჩიოდ ვარაყაზნენეთ. (მახვილამის ქალთან კი არა, ჩვენს გოდორში).

თქვენ ნუ გგონიათ, რომ ჯერ კიდევ საგზაო
დროს გაზეთის გამოწერაა.

უკვე დროა იზრუნოთ გაზეთის გადმოწერაზე.

გაზ. "მუშა"-ზე,

რომელსაც ყოველ კვირას თან მოაქვთ
ჩვენი შურნალი

„ტარტაროზი“

ავრლისათვის ხელისმომწერა

უკვე დანიშნულ.

არ დაჩქაროთ აკრილში უგზავთოდ.

ტანტორა: პლენხანოვის გამზირი № 117.

